Paula ROMANESCU

De veghe în lanul de cuvinte

Editor: *Vasile Burlui*
Redactor: *Ianuarie-Raul Iordăchiță*
Tehnoredactare și copertă: *Cezar Baciu*
Foto autor: *Vasile Blendea*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

ROMANESCU, PAULA

De veghe în lanul de cuvinte : (cronici de carte, arte, alte) / Paula ROMANESCU;
Iași: Cartea Românească Educațional, 2026

ISBN 978-606-057-466-8

82.09

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional
Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2026.
Adresa: Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2, Iași – 700124
www.ecredu.ro

Paula ROMANESCU

De veghe în lanul de cuvinte

(Cronici de carte, arte, alte)

Cartea Românească
EDUCAŢIONAL

În loc de prefață

S-a întâmplat să trec printre voi, oameni ai scrisului, artişti rostitori de cuvânt, creatori de frumos răsfrânt în culoare sau turnat în bronz, prieteni cu generozitatea una şi, cu fiecare întâlnire, sufletul meu a prins să se înluminеze graţie darurilor cu care aduceţi fiecare în felul vostru adaos lumii noastre căreia măsură îi suntem.

Notele acestea sunt rezultatul recoltei adunate cu iubire din lanul de cuvinte în care am vegheat cu statornicie, încercând să creez la rândul meu imaginea unei fărâme de timp în care Creatorul ne-a înscris fiinţarea.

Insulă omenească insignifiantă poate (dar vie!) în oceanul infinit al timpului, lumea prin care trec şi o prezint în felul meu se vrea a fi o simplă mărturie adusă generaţiilor care ne vor urma (sperând că acestea vor mai cunoaşte alfabetul) că în primii luştri ai Mileniului al III-lea, am fost şi noi – grăunţe, şi tije, şi flori de lumină dintr-un lan cântător.

Paula ROMANESCU

Niciodată toamna

Adevăr grăit-ai, poete mărțișorean! *Niciodată toamna nu fu mai frumoasă* decât fu să fie aceasta pe care o traversăm fiindcă, de când și întomnările ne-au ajuns, parcă tot mai sărace în bucurii ca zestre de frumusețe zilele!

Dar are capitala noastră nu doar o Dâmboviță cu apă sălcie, ci și un loc în care toate anotimpurile sunt la ele acasă, dar are mai cu seamă și toamne de poveste cu întregul lor cortegiu de culori! Le întâlnesc demult. Mă recunosc de-a lor. Mi-au făcut odată și un portret floral – o bufnițucă albă cu ochi rotunzi, iscoditori, pe marginea aleii principale din *Grădina Botanică* al cărei fondator a fost cel de vrednică amintire Doctor Dimitrie Brândză (1846-1895).

O plimbare pe aleile acestui mic paradis din cartierul *Cotroceni* (a nu se încerca intrarea vis-à-vis la sediul Președinției României că de obicei nimeni nu-i pe-acolo, doar o cucuvea fredonează noaptea a pustiu) este ca o invitație la balul *Doamnei Florilor.* Cucurbitacee sunt de găsit doar în *Grădina Bunicii* din spatele serelor. Nu-i niciun bai dacă dumneavoastră, doamnelor, nu veți avea chiar o ținută de bal, pentru că personalul care se îngrijește de florala ceremonie a etalat pe aleea principală chiar de la intrare, rochii tot una și-una, alcătuite din frunze, flori, ramuri, voaluri, pânză de sac, carton, fier, din care să tot aleagă ceva pe gustul lor. Și Albă ca Zăpada, și Aida, și Cenușăreasa, și Doamna cu Camelii, și Zâna Zânelor, și Spaima Ciorilor, și Ileana Cosânzeana, și Fata Moșului cea Cuminte, și Sperietoarea din lanul de grâu, și

Sfânta Vineri, şi Zgripţuroaica, şi fiecare dintre femeile coapte ori pârguite.

Recunosc, mi-a fost greu să mă decid în a alege dintre rochii pe cea mai frumoasă fiindcă fiecare-n parte cea mai frumoasă-n felul ei era… M-am mulţumit să mă prind în dans cu frunzele care, căzând, se înălţau, păcălite de vântul care le purta lin în scurtul lor zbor-cădere.

Undeva – pe o altă alee – o expoziţie de pictură naivă a maramureşeanului pictor Constantin Dipşe (1917-2010), ca o invitaţie de intrare în lumea poveştilor, de întoarcere în copilărie, în satul *ca prag de lume* şi multe poteci de patimi dulci. Era acolo şi *Casa bunicilor*, şi mieii ca nişte bulgări moi de caldă nea, şi gâştele pe baltă, şi nuferi cu frunza lată ca pentru a ascunde mai bine mâlul din adânc – urâtul lumii care va fi uitat de puritate, prinsă cum este în vârtejul multelor neajunsuri şi griji.

Am părăsit aleea cu poveşti pictate şi am revenit la… parada de toamnă a inclasabilei case de modă din Grădina Botanică. Lume puţină. Cu atât mai bine pentru mine.

Ne este toamna aceasta generoasă în zile însorite. Altfel, ne-am uita cu toţii *pieriţi la barometru, înfiorându-ne când scade-un pic*, şi cutremurându-ne când creşte preţul la surcele, iar facturile ne epuizează şi de bruma de energie care ne ţine viaţa în pâlpâire.

Între mersul la piaţa de legume şi la medicul de familie, oferiţi-vă, prieteni, o întâlnire cu toamna cea mereu altfel frumoasă!

20 octombrie 2022

Anul 2019 a fost și literar

Când Heliade îşi îndemna confraţii cu „Scrieţi, băieţi, numai scrieţi!”, se gândea la promovarea scrisului românesc într-o presă literară năpădită de limbi străine şi inaccesibilă omului simplu care nu va fi avut prilejul să înveţe pe la Paris *la gât cravatei cum se face nodul*, pe la Berlin cum să se afunde în *critica raţiunii (im)pure* sau în psihanaliza freudiană (că de ideologia marxistă nu se sinchisea încă nimeni pe atunci).

Şi „băieţii” s-au pus pe scris. Ce-a ieşit, se ştie. N-a fost rău deloc.

După trecerea tăvălugului ideologic marxist străin de neamul nostru, când scrisul fusese total aservit politicului (oportuniştii bine remuneraţi dovedindu-se foarte vocali şi stufoşi în osanale), iar libertatea cuvântului era poveste de speriat copiii deţinuţilor politici, odată cu devălmăşia din decembrie ’89 au început să se facă auzite vocile celor de până atunci ţinute sub zăvor de tăcere. Aşa se face că un întreg tsunami de scrieri a invadat plaja literară cu memorii, mărturii, povestiri, romane, poezie, traduceri, reviste mai mult sau mai puţin literare, edituri de apartament, de casă, de masă, de castă, de grup, de un singur autor etc.

Anul 2019 se încadrează în aşezarea apelor. Reviste literare bine structurate, unele sub tutela USR, altele fără tutelă, apar în mai toate colţurile ţării şi deopotrivă prin alte zări în care românii s-au dus într-o căutare de *ubi* mai *bene*. Exigenţa faţă de scris a fost lăsată pe de-a-ntregul pe seama autorului, redacţia nemaiavând cap limpede

(din raţiuni de lipsă de raţiune) şi nemaivăzându-şi capul de prea mult material primit.

În acest hățiș de scrieri, se încearcă o cernere de valori autentice prin cenacluri literare, lecturi publice, lansări de carte, recitaluri, concursuri de creaţie cu premii (vezi *Arena Literară*, *Rotonda Valahă*, *Bucureștiul Literar și Artistic*, *Cafeneaua literară*, *Litere* etc.) care au dus la descoperirea şi promovarea unor talente reale, fără a se ignora corectitudinea gramaticală a limbii cea încă neadaptată la *politically correctness*.

Au fost acordate consacraţilor premii – naţionale, regionale, de filiale, de reviste (nu à la Tănase!), dar şi după liste de prieteni sau cumetri –, au fost înălţate scări până-n nori la stele verzi, sau la stele noi… cu carte, rămânând mereu de-o parte cei mulţi şi mărunţi care-ar vrea şi ei s-ajungă falnici munţi sau val cu creastă-n viaţa asta blestemata, nu în alta, deşi tot atât de-albastră.

S-ar impune totuşi un amendament la îndemnul de *antan* al Heliadului: *Scrieţi, băieţi, dar… mai şi citiţi puţin!*

Se organizează tot mai des concursuri literare. Nu-i de ajuns să organizezi un concurs literar dacă nu ai în vedere şi promovarea limbii române corecte prin respectarea întregului eşafodaj de sintaxă şi morfologie, ţinând seama că limba română este în grea rătăcire de când cu degringolada din învăţământul românesc.

Actualul concurs de proză scurtă organizat de Revista *Arena Literară* s-a înscris sub o temă generoasă – *Decembrie '89*. Celor care au cunoscut acele zile de sperare şi disperare nu le-a fost greu să relateze o poveste trăită, văzută, auzită de la cei apropiaţi sau de la revoluţionari de profesie cocoţaţi prin balcoane. Greu le va fi fost să aleagă din multitudinea de trăiri care le-a marcat raţiunea şi sufletul când mulţimea revărsată pe străzile capitalei (şi nu numai!) clama: *Vom muri şi vom fi liberi!* Cei care s-au născut în surogatul de libertate de mai apoi, încearcă să găsească înţeles unor vremi de neînţeles repovestind istorii auzite de la cei dintâi.

Toate, dar absolut toate textele trimise au rezolvat credibil încadrarea în temă. În „țesătura" literar-gramaticală apar de fapt și firele inegale, și nodurile care fac ierarhizarea lucrărilor.

Da, lucrările prezentate la acest concurs se înscriu pe trepte valorice care au făcut departajarea deloc ușoară, dar toate ar putea fi incluse în volumul colectiv, fiindcă fiecare-n parte este o lumină proiectată pe miezul amar al temei.

Meșteri Manole la mănăstire altă – Revista *Litere* la 20

Așa sunt scriitorii: meșteri Manole făcători de mănăstire altă sub cerul înalt al limbii române, în care-și zidesc cu fiecare literă fărâma de lumină din gând și suflet *întru veșnica pomenire a acestui soare și-a acestui pământ.*

Și lumina aceea este chiar Ana lor – viața cea de toate dorurile, pe care o zidesc în miez de taină tivită cu credința și sperarea *că-n vreme, la capăt ne-așteaptă nu moarte, ci altă poveste*.

Mânăstire altă este și *Revista Litere* de la Târgoviște, ctitorită de un grup de meșteri de cuvinte (scriitorul Mihai Stan ne-ar putea spune multe despre aceștia!) și destinată dintru început (aprilie 2000) a ilustra creația membrilor *Societății Scriitorilor Târgovișteni*, ajunsă , iată, la cel de al patrulea lustru de dăinuire și cuprinzând deopotrivă în „nava" ei și alte nume de scriitori de pe acest pământ binecuvântat numit România cea de la Nistru pân' la Tisa, cu toți munții și toate râurile ei *ca niște copaci curgători*, în care se botează *doina* cât *stelele-n cer deasupra mărilor* mai știu de un Luceafăr răsărit din ape de liniști și freamăt de codru.

Gaudeamus igitur!

Dar înainte de a ridica întru bucurie cupa de lumină spre lauda ctitorilor revistei literare inspirat numită LITERE, revistă înnobilată în anul 2010 de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România cu Ordinul Ziariștilor Clasa I Aur, în chiar ziua care ne va aminti mereu de Nichita cel cu necuvintele lui cântătoare pline de înțelesuri, să aprindem o candelă de gând pios întru memoria